

دانشگاه پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

بیمارستان شهید بهشتی قزوین

آموزش به بیمار

با موضوع: خونریزی معده (GIB)

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار

تأیید کننده علمی: خانم دکتر سوده صالحی (متخصص داخلی)

بهمن ۱۴۰۱

*از مصرف پوست مواد غذایی (میوه ، سبزیجات)
بویژه در بیمارانی که فاقد دندان می باشند خودداری
کنید

*در بیمارانی که علائم برگشت اسید معده به داخل
مری یا بازگشت غذا از معده به مری دارند ، لازم
است بعد از غذا از دراز کشیدن خودداری نمایند .

فعالیت ها :

به محض بهبود علائم فعالیت های روزانه از سر گرفته
شود.

**موارد هشدار جهت مراجعه فوری به پزشک ویا
اطلاع به ۱۱۵ :**

- * استفراغ خونی (دیدن خون در استفراغ)
- * در تمام موارد خونی بودن مدفوع
- * در صورت درد ناحیه معده و شکم
- * تشنگی و خشکی دهان
- * ضعف و بی حالی ، سرگیجه ، تنگی نفس

کتاب پرستاری - داخلی و جراحی بروز و سوادارث بیماری گوارش

با آرزوی سلامتی و تندرستی

* آهسته غذا بخورید و غذا را خوب بجوید .

* از مصرف دارو های ضد درد مثل بروفن - آسپرین
- ناپروکسن - دیکلوفناک - مفنامیک اسید -
پیروکسیکام و هر گونه مسکنی بدون اجازه پزشک
خودداری کنید .

رژیم غذایی و تغذیه :

*در زمان داشتن خون ریزی فعال و استفراغ خونی
پزشک به شما اجازه خوردن و آشامیدن نداده و از راه
دهان نباید چیزی مصرف کنید .

* در صورت اجازه پزشک ابتدا کمی مایعات مصرف
کنید و در صورت نداشتن تهوع و استفراغ میزان
مایعات مصرفی افزایش و سپس غذا مصرف نمایید .

*در صورتی که حالت تهوع و استفراغ داشتید از
خوردن و آشامیدن خودداری نمایید .

*از مصرف میان وعده های ناسالم همچون چیپس ،
پفک ، انواع کنسروها ، غذا های شور ، پر ادویه و پر
چرب را به حداقل برسانید.

* از مصرف کردن غذاهای زیر خودداری کنید: ادویه
، الکل ، چای پررنگ ، قهوه ، نوشابه های گازدار . گوجه
فرنگی ، شکلات ، ترشیجات ، فلفل سیاه - پودر فلفل
- سس گوجه فرنگی

*چربی غذا را کاهش دهید و از خوردن سرخ کردنی
ها و غذاهای تند و داغ جدا پرهیز کنید .

*مصرف شیر و فراورده های آن را محدود کرده و
ترجیحا" همراه با غذا مصرف کنید .

بیماری خون ریزی در دستگاه گوارش (GIB)

خون ریزی دستگاه گوارش از علائم اختلال در دستگاه گوارش است. خون اغلب در مدفوع و استفراغ مشاهده می شود. اما همیشه نمایان نیست، گرچه در برخی از موارد ممکن است منجر به این شود که مدفوع سیاه و قیر آلود شود. میزان خونریزی از خفیف تا شدید متغیر است و ممکن است زندگی فرد را تهدید کند.

خونریزی معده می تواند دارای شرایط زیر باشد:

* استفراغ خون روشن یا موادی با زمینه قهوه ای که نشانه خونریزی قسمت فوقانی دستگاه گوارش است.
* مدفوع قیری بدبو، این نوع مدفوع به دلیل وجود خون حداقل به مدت ۱۴ ساعت در دستگاه گوارش می باشد.

* خون قرمز و روشن در مدفوع که بیشتر مربوط به خونریزی قسمت تحتانی گوارش است.

* خونریزی مخفی دستگاه گوارش که در آزمایشات اختصاصی مربوط به مدفوع تشخیص داده می شود که با علائم کاهش وزن و کم خونی مزمن همراه است.

۵- علائم از دست دادن خون یا کم خونی مثل خستگی، سیاهی دور چشم، درد قفسه سینه یا تنگی نفس، افت فشار خون

۶- در برخی موارد شوک به دلیل از دست دادن شدید خون بیشتر از (نیم لیتر خون در ۲۴ ساعت)

درمان:

درمان خونریزی گوارشی بستگی به علت بروز آن دارد.

* زمانی که بیمار با خونریزی گوارشی مراجعه می کند پس از متعادل کردن علائم حیاتی بیمار از طریق سرم درمانی، برای بیمار لوله معده گذاشته شده و شستشوی معده انجام می شود و در حین شستشو میزان خونریزی معده اندازه گیری می شود.

* در موارد خونریزی فعال شدید درمان بر توقف خونریزی است مثلاً در صورتی که علت خونریزی زخم یا سوراخ شدن معده و اثنی عشر باشد باید سریعاً شستشوی معده یا جراحی محل خونریزی است.

* در موارد مزمن درمان بیماری زمینه ای مانند هموروئید مطرح است.

* جراحی در موارد ضروری و عدم قطع خونریزی استفاده از روش هایی مانند کلونوسکوپی و آندوسکوپی، بسته به منشاء خونریزی برای تشخیص یا درمان خونریزی به کار می رود.

مراقبت دارویی:

* داروها را طبق دستور پزشک معالج خود به موقع و صحیح مصرف کنید.

* قرص های جویدنی را کامل بجوید.

* قبل از مصرف شربت های آنتی اسید، آن ها را به خوبی تکان دهید.

* به منظور خنثی کردن اسید معده برنامه منظمی برای وعده های غذا و غذاهای مختصر در نظر گرفته شود. در صورت مصرف داروهایی مثل آسپرین طبق دستور پزشک همراه غذا میل شود.

* روشهای غیر دارویی ضد درد مانند تغییر وضعیت، تمرینات آرام سازی، محیط آرام، فعالیت های تفریحی مانند تماشا کردن تلویزیون، مطالعه و صحبت با دوستان را فراهم کنید.

فعالیت و مراقبت در بیماران (GIB):

* در حین بستری انگشتان پا را حرکت دهید تا از لخته شدن خون در پاها جلوگیری شود.

* سعی کنید هرچه سریعتر از بستر خارج شوید حرکت نمایید تا از ایجاد لخته در پا جلوگیری شود.

* در صورت اجازه پزشک برای خروج از تخت ابتدا نشسته و سپس پاهای خود را از لبه تخت آویزان نمایید و در صورت نداشتن سرگیجه با کمک همراه خود و یا پرستار از تخت خارج شوید.

* در صورتی که بیماری خاصی دارید و تحت درمان هستید به پزشک اطلاع دهید زیرا ممکن است نیاز باشد داروهای خود را قطع کنید و داروی جدید جایگزین کند.

* یک لوله از بینی جهت کنترل خونریزی و خروج خون از بینی وارد معده میشود که کمی درد ناک است که در صورت همکاری با پرستار خود کمتر دچار اذیت می شوید این لوله با دستور پزشک قرار داده می شود و پس از خروج خون و شستشو معده خارج می شود از کشیدن لوله خودداری کنید.

* از مصرف دخانیات و الکل خودداری کنید.

* از پرخوری پرهیز کنید.

* وزن خود را کاهش دهید.

* سر را در هنگام خوابیدن بالا قرار دهید.

* از خوردن وعده غذایی حجیم قبل از خواب خودداری کنید.